

մխթ.

Ի յիգմիր եղև եանդըն մեծ և յոյժ աղետալի, որով գրեթէ երրորդ մասն քաղաքին այրեցաւ, բովանդակ տունք ֆրանկաց և պալեօզից և որք առ ծովեզերք տունք էին, այրեցան. և ընդ նոսին անհամար ըռգակք ֆրանկաց և վաճառականաց. այրեցեալ է և չարսը փազարն և կէսն մատամայ խանին. այլ և եկեղեցին ճիգլիթաց և վանքն ցուքուլանդաց: Նաև ի յստամպօլ այս է, ի յիւս կիւտար եղև եանդըն մեծ ի սեպտ. 1. և այրեցան տունք աւելի քան 43000 հազար, սկսեալ ի ծովեզրէ մինչ ի գագաթ լերինն ընդ հարաւ: (Հ. Զաքարիա առ Մկրտնեան, 1763 Սեպտ. 14. [Կ. Պոլիս]):

մՏ.

Վասն ոսկեզօծ աթոռոյ պատմութեանն ծանիր, զի այսպէս եղեալ է իրն: Նահապետ կաթուղիկոսն ուրֆացի գրեալ է զգիր ողջունի, ... առ իննոջնցիոս պապն երկոտասաներորդ: Եւ սոյն պապս վասն ընտանութեան առաքեալ է զայն փառաւոր աթոռն հանդերձ կղեմէսի աթոռովքն փառաւոր կազմելովք ի ստամպօլ առ խաչատուր վարդապետն, որ յայնժամ լեալ է ի ստամպօլ հանդերձ պատուիրանագրովք, զի անձամբ առեալ տարցի զաթոռն զայն և զգրեանս յէջմիածին յընծայ կամ ի պարգև առ նահապետ կաթողիկոսն. և խաչատուր վարդապետն կատարեալ է զհրաւանն ընկալնլով ի նոյն կաթողիկոսն ի պարգև զփիլոն մի մոռ խումաշէ. և դարձեալ ի ստամպօլ: Եւ այս տանիլս աթոռոյն եղեալ է շուրջ 1699. կամ 1700 թուին: (Մկրտնեան առ Հ. Մկրտիչ, 1763 դեկտ. 3. [Ս. Ղազար]):

մՏա.

Ծանիր Հ. Իգնատիոս, որովհետև ասես թէ բասենցի յարութիւն վարդապետն նուիրակն նորոգ կաթուղիկոսի սիմոնի է ուղղափառ և ջատագով միաբանութեանս, տես թէ հնար է ձեռամբ սորա զբասենի վանից աստուածածնի պատկերն ծաղկեայ պատմութեանաւ զհրաշագործօղն առ լուսահոգի աբբահայրն մեր ի ձեռն բերել, եթէ զայսպիսի ինչ արասցէ այդ վարդապետն, մեծ ինչ առնէ միաբանութեանս մերում: (Մկրտնեան առ Հ. Իգնատիոս, 1764 ի փետր. 5. [Ս. Ղազար]):

մՏբ.

Հ. Մատթէոսն խնդրէ, եթէ գտանիցի՞ ի հոսմ պատմութիւն երանելոյն տեառն Կոմիտասայ նահատակին ի հայ կամ ի ֆրանկ լեզու. զօրինակ մի առձեռն բերցես և առաքեսցես: (Մկրտնեան առ Հ. Մկրտիչ Անանեանց, 1764 ի փետ. 11. [Ս. Ղազար]):

մՏգ.

Խնդրուածքն Հ. Մատթէոսին ոչ կարէ կատարիլ. զի աստ նորա և ստուերն ոչ գոյ. բայց միայն տեսի ես ի յալպան յայսմ գիւղագնացութեան ի տունն Պօլօնիացի դեսպանին զպատկերն մերոյ տէր Կոմիտասին ձեռով հայ տէրտէրի, հանդերձ խաւովսով, զի կայր առաջի ատենին վէճիւրի, և տայր պատասխանի. զիրք իբրև ողջունագրիս, և զարմացայ, բայց այն ոչ էր արարեալ աստ, այլ ի ձէռմանիա: Եթէ կամի զնոր ինչ գտէր Կոմիտասէն, ի ստամպօլու պիտի, զորմէ ես ինչ ինչ գիտեմ ի ստոյգ տեղեաց հրաշք զարմանալի, զորմէ թէ ունիցիմ ժամանակ, զրեցից յետոյ: (Հ. Մկրտիչ առ Մկրտնեան, 1764 փետր. 1[8?]. [Հոսով]):